

Ca-Nostra

EPOCA SEGONA
ANY VII: NÚM. 141

SETMANARI MALLORQUÍ
Inca, 12 Desembre de 1925

Redacció Administració
Murta, 5. - Inca

INFLUÈNCIA DE LA DONA

(Sobre la blasfèmia)

Es un afront que no té nom el malparlar constant de la nostra terra. És a Déu a qui s'ofèn amb la blasfèmia, és a la Pàtria a qui s'injuria, són els homes els envelits i són les dones les denigrades; són els fills (i sobretot les filles) els trepitjats; és la terra, és el cel, són les muntanyes, són els mars, són els boscos i els rius, és tothom, són totes les coses, el que resta envilit i desflorat per l'ofensa, pel pecat personal i social contra tota ètica, i estètica, la blasfèmia i el mot vill

Per això és que no n'hi ha prou que s'aixequin i s'uneixin homes de la dreta ni de l'esquerra, de més amunt i de més avall, per declarar-li guerra sens quarté, sinó que cal que s'alci tothom: homes i dones, savis i ignorants, grans i xics, els de més ençà i els de més enllà; i, a l'igual que, quan la Pàtria perilla, sonen els timbals i toquen les cornetes i voguen les campanes a sometent, i un crit d'alerta plana pels aires, i corren els homes, la falç en l'aire, desafortadament, assetjant l'invasor, i darrera dels homes ixen les dones, i més enllà de les muralles de pedra es formen altres muralles de vells i dones i criatures, apilades, apinyotades, en horribles barricades, carn de canó, bullent, indefensa; així també, en els crítics moments que travessa la nostra parla, cal donar un crit ben fort de sometent, i aixecar un clam universal, i posar en renou totes les gents; perquè, quan la Pàtria perilla, cert, perilla tothom, però quant la llengua està a punt de caure *perilla la Pàtria*: és l'idioma el glatir i l'alè mateix dels

pobles, i quan els pobles deixen de glatir i alenar se'ls *paralitza la llengua, emmudeixen i moren* per a no deixondir-se mai més.

«De mosques, mendicants, escombraries, pols i bullangues, en tenim, poc més o menys, el que ens pertoca—diu el gran Maragall;—però la bomba i el renec són l'excel·lència nostra. En cap altra llengua el renec és tan renec com en la nostra; la boca dels catalans *sembla l'hostal de la mala paraula*» Doncs, perquè això s'acabi i sigui aviat lletra morta el que és avui realitat vivent, entranya sinistrament oberta, palpitant, cal cercar un remei a mesura del gran mal que ens deforma; i el remei sou vosaltres, dones catalanes, *dones benparlades*.

Es un fet que l'home malparla.

Es un fet que la dona parla bé.

Heus aquí el mal i heus aquí el remei.

—Sempre és estat així,—diren—i els fills malparlen!

Si i no, vos contestaré jo. Si no *mengeu*, encara que tingueu pa us morireu de fam; si no heueu, encara que tingueu aigua a dolls vos morireu de set. Si esteu malalts i teniu metge i medicines, però no les apliqueu amb seny i mesura, empitjorareu en la vostra malaltia. Cert que, de temps, hi ha hagut homes malparlats i dones benparlades, però és cert també que mai vosaltres, dones, no vos heu preocupat prou de fer florir el vostre bon parlar en els llavis dels infants. La noia parlava com sa mare honestament; mes el noi...—El renegar fa home!—dèieu.—Doncs, el noi, que renegui, que blasfemi, que s'embruti, que es rebotqui i s'ofegui en el fanc; els altres

ho fan! *Es home!!!*—Es home, sí, i l'eduquen com a bèstia. Què, com a bèstia!... pitjor que les bèsties! Heus aquí la vostra obra (anàvem a dir «la vostra bestiesa!»), heus aquí el vostre fill, dones mares benparlades d'antany!

Mes... el passat, passat; i anem ara a desfer tot ço que calgui.

Quedem, entretant, que la dona és benparlada; que l'home és, en sa immensa majoria, malparlat; que el malparlar és un mal, i que vosaltres sou *remei*. Mes tingueu present ço que us dic; el malparlat és un malalt tan crònic que ja no té idea del seu mal, ni esma tan sols per a curar se'n. Creu estar fort i bo com el més sà, i, en mirar-se la *llengua*, no sap veure que la tingui *saburrosa!*

I aquesta és, per a ell i per a vosaltres, la més greu dificultat. És mal desconèixer la malaltia, però pitjor és, davant d'ella, negar-li l'existència. I així són molt blasfems. Això no obstant, el malparlat, per curar-se, ha de reconèixer el seu mal i ha de prendre la medicina a posta.

Per altra banda, sapigueu que el malparlar de Catalunya no morirà a l'Ateneu ni al Temple, a la plaça ni al carrer. No: morirà a casa vostra i a les vostres mateixes mans. Quan la blasfèmia dispersa i malparada, sense força ni prestigi, s'arreceri a casa, allí, en els vostres braços, en els vostres besos, mares, esposes i filles, trobarà fatalment la seva mort, essent els vostres braços el dogal que li posareu al coll, i el vostre besos la tomba perfumada i pura que guardarà, en silenci i per sempre, el cadàver que més empesta Catalunya: la turpilòquia. El remei sou, doncs, vosaltres. No és lluny, ans ben a prop; ni difícil de trobar-se, sinó que es prodiga a cada casa. En les vostres mans està; en els vostres ulls, en els vostres rulls, en les vostres façs, en els vostres llavis purs: en la vostra veu, rau la deu de tanta força i el secret de tanta glòria. Feu-vos-en valer, doncs; amonesteu, corregiu l'home malparlat, i—jo us ho jur—si vosaltres voleu, els homes de *casa vostra* parlaran com parlar deuen, noblement, cultament.

Ivon-L'Escop.

LA CORONA DE SEMPREVIVES

Muda i trista la Riera
besa'l marge del fossar,
desolada torrentera
fa alegrar

Com a corrent la mirava
de les llàgrimes de dol
avui que la contemplava,
mentres, boirós, s'aclucava
l'ull de sol.

I allà, tirada i rompuda,
una corona hi he vist
d'aquexa flor que mai muda
i sols té essència volguda
pel cor trist.

Era una ofrena piadosa
consagrada pels recorts,
com una baula amorosa
per enlleçar misteriosa
vius i mors.

¡Corona de semprevives,
símbol d'afecte immortal,
dins les aigües fugitives...
llençada per mans esquives
al fondall!

Jo he pensat: tot és mudança,
passa la trista corrent,
pasa'l plor i l'anyorança,
i se pert la recordança
pel torrent ..

Tota flor qu'el món brotona,
fins l'*eterna* del recort,
es floreia d'una estona:
¿i penses fer-te'n corona,
fill de mort?

He alçat al cel la mirada;
i allà, en la fonda blavor,
coronaven la vesprada
flors sens fi de l'estelada,
semprevives de claror!

Miquel Costa i Llobera.

Bolletí de L'HARPA d'INCA

CONCERT DE L'«ORFEO CATALA»

«La Veu de Catalunya» publica una ressenya d'un concert que ha donat l'«Orfeó Català», en son Palau de Música Catalana. D'ella són les següents parrafades que en copiam:

La segona part del programa que ens toca avui comentar mereixeria altra cosa que un breu i ràpid comentari. Heu's-la ací: «Glòria» de la Missa de la Mare de Déu de Núria, Romeu; «Salve Monserratina», «Cançó dels escolans», «La mort de l'Escolà», Nicolau.

Afirmem amb orgull que en cap país del món s'escriu avui música més perfecta, castiça i elevada que la ja esmentada del mestre Nicolau i de mossèn Romeu. Com aquesta música, plena de sentit, aconsola dels assaigs, sovint inconsistents, dels nostres dies!

Quelcom caracteritza, pel damunt de tot (fins pel damunt de la perfecció de llur forma), les pàgines veritablement admirables de mossèn Romeu i del mestre Nicolau; i és que en elles palpita ardentment, sincerament, «naturalment», un ideal. Un ideal i, a més, una fe.

No, enlloc del món s'escriu avui música millor que aquesta. Música, en tot cas, més plena d'alt sentit.

I com tot això, d'altra part, es ben nostre, ben «de casa!»

El «Glòria» de mossèn Romeu és certament puríssim. A Roma — ens digueren hagué de repetir-se, i aquí també.

La «Salve i la Cançó» d'Antoni Nicolau són dues obres mestres. Pastades amb elements ja coneguts, ja «populars», de «La mort de l'Escolà», es distingeixen per la delicadesa. Delicadesa d'estil i d'intenció. Obres tan bellament sentides i tan destrament cinsellades com les que ens ocupen honoren, en veritat la terra, d'on han eixit.

PREMIS MUSICALS

Hem rebut de l'«Orfeó Català» el veredicte del quint concurs d'Eusebi Patxot i Llangustera, corresponent a l'any 1923.

El premi de 4.000 pessetes no s'ha adjudicat. El de 2.000 l'ha obtingut el número 4, que porta el lema «Músics vells de la terra.»

L'autor, guanyador del premi d'aquest concurs, té que enviar, tant aviat com pugui, còpia dels sis primers compassos de la seva obra, acompanyat del seu nom i residència, al Palau de la Música Catalana.

LA NOSTRA FESTA

Per donar lloc a que pugui cantar sa primera missa, la tercera festa de Nadal, don Josep Riusech, que serà ordenat de Prevere, la Junta de l'Orfeó ha acordat depèssar la festa de Sta. Cecília per la diada dels Sants Reis vinent.

Subscripció de donatius per la SENYERA
que se reculleix de les senyores, fadrines i minyones que les agraden les belles cançons.

Suma anterior 140 ptes.

106, Una senyora devota de l'Orfeó, 25 ptes. — 107, Srta. Maria Oliver, 1 pta. — 108, Srta. Maria Genestra, 1 pta. — 109, Srta. Margalida Ramis, 1 pta. — 110, Srta. Antònia Mir, 1 pta. — 111, Srta. Magdalena Quetglas, 1 pta. — 112, Srta. Rosalia Aguiló Segura, 1 pta. — 113, Srta. Joana Aguiló Segura, 1 pta. — 114, Srta. Joana Ramón Canovas, 1 pta. — 115, Srta. Aineta Ferrer Janer, 1 pta. — 116, Srta. Margalida Ferrer Janer, 1 pta.

Suma total 175 ptas.

Cronica d'Inca

Dia 5. — A la residència de la Zona, de Reclutament se han sortejats els reclutes que han d'anar a fer el servici al Marroc. D'aquests, hi han caiguts els següents que són fills d'Inca:

En Bartomeu Aloy Cantarelles, va al Depòsit del Bestià en Melilla.

N'Antoni l'iguerola Maimó, al Regiment del Serrallo, 69, en Ceuta.

En Ramón Martorell Pallicer, a Cassadors 9, en Laraxe.

En Bartomeu Morro Amer, a Intendència en Laraxe.

N'Adof. Quesada Ripoll, a Cassadors, 10, en Laraxe.

Hi van dos capellans. El novell Pare Franciscà, que diumenge cantà sa primera Missa a Sant Francesc de Ciutat, Fra Es-

va Cladera, de Llubí; va al Regiment de Ceuta, 60. I Mossen Esteva Martorell Sastre, de Seuva, que va al de Àfrica 68, a ventualitats.

Deu los guardi de perill i los doni sort en son destí.

Dia 6.— Es celebra la festa dels *Provisores del Porvenir* anunciada.

A les nou es diu una missa en sufragi de les ànimes dels socis difunts d'aquesta Ciutat, que celebra Mossèn Miquel Llinás. Es oïda pels provissors. La Junta local pren lloc al banc de l'Ajuntament, essent presidida pel Batle, don Miquel Pujadas, que al mateix temps n'és el President.

En seguida, la Comunitat Parroquial cantà un Tedeum per donar gràcies a Deu per haver arribat els primers socis a recullir el fruit del seus estolviaments.

Sobre les onze i mitja, la música «Roger» fa una volta per la població convidant el poble a l'acte del Teatre.

L'escenari estava esplendidament endiu-menjat.

Prengueren lloc a la Presidència el Batle, Senyor Pujadas, Mn. Andreu Jaume en representació de l'Autoritat Eclesiàstica, don Bernat Ruiz Sabater, representant de Junta de Ciutat, i el vocals: don Andreu Cifre, don Pau Sastre, don Miquel Pujadas Borrás i altres. Estaven, també, al escenari, tots els socis provissors que havien de comensar a cobrar.

El President obrí la solemne sessió i feu un raonat parlament sobre l'acte que es celebrava.

El Secretari de l'Ajuntament don Josep Siquier, llegí un llarg discurs sobre les ventafes que dona als seus socis la societat dels provissors.

El representant de Ciutat, Senyor Ruiz, amb un sentit discurs ponderà l'obra social, d'igualtat, germanor i patriotisme dels Provissors; i alabà molt l'acció de la dona dins la seva organització, i acabà donant un visca a Espanya i a la societat dels Provissors.

Se acorda enviar telegrams al Rei, que és Provissor de número; al Fundador Sr. Gonzalez Llama; i El Director, Sr. Fernández, els quals, han contestat amb afectuoses frasses.

Se termina tant important acte, amb la repartició de títols als socis cobradors.

Dia 8.— Festividad de l'Immaculada Concepció. A la Parròquia han obsequiada

a la Puríssima amb solemníssims cultes, consistents amb una novena predicada pel Superior de l'Oratori de Felip Neri de Porreres, Rnt. P. Riera; i tres dies de suntuoses coraniores, dedicades a la Mare de Deu de Lourdes, predicant el mateix orador sagrat, sobre les aparicions de la Verge a la Beata Bernadeta.

A la Missa major hi assistí el magnífic Ajuntament presidit pel Batle don Miquel Pujadas, havent-hi, també, una representació de l'Exèrcit. Fonc el celebrant el Rnt. don Francesc Reyó.

A l'encierro, com el matí, hi hagué moltitud de feels, a pesar del mal temps que feia, no mancant-hi la Corporació Municipal. En ressum, els cultes celebrats en honra de la Puríssima resultaren molt esplendorosos i solemnes.

—La Infanteria va honrar a la seva Patrona, la Puríssima Concepció, amb una missa que se celebrà en el Corté pel Capellà Castrens don Lluís León. Hi varen assistir les classes de tropa i tots els Majors presidits pel Coronell don Satori Garcia.

An els soldats les donaren un esplèndid dinar amb motiu de la diada de la Patrona.

—A Sant Francesc es comensà un solemne octavari, dedicat a la Puríssima que desde antic és la Patrona dels Franciscans, en preparació be la festa que li faràn diumenge vinent.

Dia 11.— En el Corté s'han verificades oposicions per proveir una plaça de músic de primera i una de segona.

Han aguanyat plaça, després de brillant exercici d'oposició, don Matgí Vives que ha obtingut la de músic de primera, i la de segona, nostre amic i orfeonista de l'Harpa, don Manuel Fernández.

Felicitem els agraciats, que per son estudi i vocació a l'art musical han tengut tant brillant ascendent.

GVILLEM COLOM I FERRA

L'AMOR DE LES TRES TARONGES

I ALTRES POEMES

Se venen an aquesta Imprenta.